

Seminář č. 4 – PŽP II – Právní režim ochrany přírody a krajiny

JUDr. Jana Tkáčiková, PhD.

Ochrany přírody a krajiny

-prameny právní úpravy-

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 161/1999 Sb., kterým se vyhlašuje Národní park České Švýcarsko
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
- Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy
- Zákon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy
- Nařízení ES č. 338/97 o obchodování s ohroženými druhy

Obecná ochrana přírody a krajiny - územní

- Územní systémy ekologické stability
- Významné krajinné prvky
- Ochrana krajinného rázu – přírodní park
- Přechodně chráněná plocha

Příklad

- Záměr pana Nováka na pozemku (trvalý travní porost) nacházejícího se v údolní nivě vybudovat zelinářskou zahradu, vysadit ovocné stromy, vybudovat skalku
⇒ nutná změna druhu pozemku a jeho odvodnění
- Proved'te právní rozbor

Obecná ochrany přírody a krajiny - druhová

- Obecná ochrana rostlin a živočichů
- Obecná ochrana ptáků
- Ochrana dřevin rostoucích mimo les
- Ochrana neživé přírody
  - ❖ jeskyně
  - ❖ paleontologické nálezy

Příklad

- Objevení jeskyně firmou L. při provádění geologického průzkumu
- Zamítnutí žádosti firmy L. o povolení k provedení průzkumu spodních pater jeskyně.
- Pověření České speleologické společnosti průzkumem spodních pater.
- Opravný prostředek proti zamítavému rozhodnutí s těmito námitkami:
  - firma objevila jeskyni a je vlastníkem pozemků, na kterých ústí krasové komíny jeskyně,
  - Česká speleologická společnost musí mít k průzkumu povolení.
- Proveďte právní rozbor.

Zvláštní ochrana přírody a krajiny - územní

- Zvláště chráněná území
  - ❖ velkoplošná - národní parky
    - chráněné krajinné oblasti
  - ❖ maloplošná - národní přírodní rezervace
    - národní přírodní památky
    - přírodní rezervace
    - přírodní památky

Zvláště chráněná území

- Společné právní prostředky ochrany
  - ❖ ochranné podmínky základní a bližší
  - ❖ závazná stanoviska OPK k některým činnostem
  - ❖ plány péče
  - ❖ ochranné pásmo
  - ❖ pravidla pro navrhování a vyhlášení
  - ❖ evidence a označování

Příklad

- V lokalitě Vysoký vrch byl zveřejněn příslušným orgánem OPK návrh na vyhlášení přírodní rezervace.
- Pan B. chce v dohledné době na svých pozemcích, které jsou dotčeny uvedeným návrhem, pěstovat brambory ve velkém.
- Proved'te právní rozbor.

Příklad

- Český horolezecký svaz má zájem na provozování horolezecké činnosti na území CHKO Český ráj a v NPR Adršpašsko-teplické skály.
- Proveďte právní rozbor.

Zvláštní ochrana přírody a krajiny - územní

- NATURA 2000

- ❖ ptačí oblasti

- ❖ evropsky významné lokality

- ❖ posuzování plánů a projektů s možností negativního dopadu na NATURA 2000

Zvláštní ochrany přírody a krajiny - druhová

- Zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin
- Kategorizace - kriticky ohrožené
  - silně ohrožené
  - ohrožené

Zvláštní ochrany přírody a krajiny - druhová

- Společné prostředky zvláštní ochrany živočichů a rostlin
  - ❖ prokázání původu, jinak zákaz
  - ❖ výjimky ze zákazů základních podmínek ochrany
  - ❖ podmínky reintrodukce do přirozeného prostředí – princip předběžné opatrnosti
  - ❖ záchranné programy – záchranné chovy, záchranné přenosy, atd.

Zvláštní ochrana přírody a krajiny - druhová

- Zvláštní ochrana nerostů – in situ
- Ochrana památných stromů – individuální

Příklad

- Vlastník pozemku, na kterém se nachází památný strom, chce provést chemický postřik proti plevelu.
- Provedte právní rozbor.

Odpovědnost na úseku ochrany přírody a krajiny

- Správně-právní odpovědnost
  - ❖ přestupky § 87 ZOPK
  - ❖ jiné správní delikty § 88 ZOPK
- Trestně-právní odpovědnost
  - ❖ ohrožení a poškození ŽP § 181a,b TZ
  - ❖ neoprávněné nakládání s chráněnými a volně žijícími druhy § 181f,h TZ
- Odpovědnost za ekologickou újmu § 86 ZOPK
  - ❖ navrácení do původního stavu, je-li to možné a účelné
  - ❖ provedení náhradních plnění (kompenzace)
- Odebrání nedovoleně držených zvláště chráněných jedinců § 89 ZOPK
- Náhrada škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy